

ΒΑΣΩ ΑΡΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

**Η ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΥ
ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΝΟΥΣΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ
ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ**

Η ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΥ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΝΟΥΣΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Στα πλαίσια μιάς βιβλιογραφικής αναδρομής στο χώρο της παραδοσιακής εγκληματολογίας, έχει επανειλημμένα επισημανθεί και τονισθεί η σχέση ανάμεσα στο οικογενειακό περιβάλλον (δομή, σύνθεση, αξίες της οικογένειας, ποιότητα σχέσεων των μελών της) και στη –μελλοντική– εκδήλωση παραβατικής συμπεριφοράς.

Στο άρθρο αυτό επιχειρείται η παρουσίαση ενός –δυνητικού– συσχετισμού ανάμεσα σε εμπειρίες παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης και στη μελλοντική εκδήλωση μορφών παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς, καθώς επίσης και ο εντοπισμός των «αδυναμιών» –σε θεωρητικό και μεθοδολογικό επίπεδο,– που εμπεριέχονται σε μιά τέτοια «ντετερμινιστική» προσέγγιση.

Η διευκρίνηση των όρων «παρεκκλίνουσα συμπεριφορά» και «σεξουαλική κακοποίηση παιδιών», θεωρείται απαραίτητη. Με τον όρο «παρεκκλίνουσα συμπεριφορά» εννοούμε εκείνη τη συμπεριφορά που παραβιάζει ένα κανόνα συμπεριφοράς που διέπει μιά κοινωνική ομάδα και διεγείρει αντιδράσεις αποδοκμασίας.¹ Η προβληματική του όρου, αντανακλάται στις κοινωνικές παραμέτρους που καθορίζουν τα επιμέρους εννοιολογικά χαρακτηριστικά του «κοινωνικού κανόνα» (περιεχόμενο, φορείς και τρόποι θεσμοθέτησης-θεσμοποίησης) και των «αντιδράσεων αποδοκμασίας» (περιεχόμενο, έκφραση, κλιμάκωση, φορείς). Η επιλογή τριών κυρίως μορφών παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς, δηλ. της κορνείας, της χρήσης τοξικών ουσιών και του αλκοολισμού, στηρίχθηκε όχι σε κάποια ειδοποιό διαφορά σε σχέση με άλλες μορφές παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς, αλλά σε καθαρά μεθοδολογικούς λόγους και συγκεκριμένα στη μέχρι σήμερα ύπαρξη εμπειρικών δεδομένων που συσχετίζουν αυτές τις μορφές συμπεριφοράς με προηγούμενη εμπειρία σεξουαλικής κακοποίησης κατά την παιδική ηλικία.

Τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά του φαινομένου της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών, εντοπίζονται: α) στη σεξουαλική φύση της δραστηριότητας, β) στη φυσική αδυναμία συναίνεσης του παιδιού για την ανάπτυξη σεξουαλικών σχέσεων και γ) στο σκοπό της πράξης, που είναι είτε η ευχαρίστηση του δράστη-

* Υποψ. διδάκτωρ ΠΑΣΠΕ

1. Βλ. Ηλία Δασκαλάκη, Παρεκκλίνουσα συμπεριφορά, στις «Παραδόσεις Κοινωνικής Παθολογίας», Ανωτέρα Σχολή Κοινωνικής Εργασίας, Αθήνα.

ενήλικα, είτε η απόκτηση κέρδους. Η βασική διάκριση των μορφών της σεξουαλικής κακοποίησης αφορά την ενδοοικογενειακή και εξωοικογενειακή κακοποίηση, με κριτήριο την προέλευση του δράστη. Οι σύγχρονες θεωρητικές και εμπειρικές προσεγγίσεις του φαινομένου επικεντρώνονται κυρίως στον προσδιορισμό της έκτασης και της συχνότητάς του, στην ερμηνεία και την αντιμετώπισή του.

Αναφορικά με τις βραχυχρόνιες και μακροχρόνιες επιπτώσεις της κακοποίησης στα παιδιά-θύματα, η σύγχρονη βιβλιογραφία, και όχι μόνο η κλινική, παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, που πηγάζει κυρίως από την ποικιλομορφία των επιπτώσεων, στο βαθμό που αυτές κυμαίνονται από νευρωτική ανορεξία μέχρι την πορνεία (ενδεικτικά αναφέρονται οι διαταραχές ύπνου, μαθησιακές δυσχέρειες, επιθετικότητα, μελαγχολία, τάσεις αυτοκαταστροφής και απόπειρες αυτοκτονίας κ.ά.²).

Συγκεκριμένα, ο συσχετισμός ανάμεσα στη σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών και την πορνεία, τη χρήση αλκοόλ και τοξικών ουσιών (ως μακροχρόνιες επιδράσεις της κακοποίησης), στηρίζεται στον ψυχολογικό τραυματισμό ως απόρροια της πράξης/ων της κακοποίησης, ο οποίος επηρεάζει σημαντικά την κοινωνική λειτουργικότητα του θύματος (social functioning). Ο τραυματισμός αυτός είναι συνάρτηση: α) της διάρκειας και της συχνότητας της κακοποίησης (Russell, 1984), β) του αριθμού των δραστών (Peters, 1984), γ) της σχέσης του παιδιού με τον δράστη (Landis 1956, Anderson et al. 1981), δ) του τύπου της σεξουαλικής δραστηριότητας (Russell, Landis, Tufts 1984), ε) της βίας και της επιθετικότητας (Finkelhor 1979, Briere and Runtz, 1985), στ) της ηλικίας του θύματος (Meiselman 1978, Courtois 1979, Langmade 1983) και του φύλου του δράστη (Finkelhor and Russell 1984)³.

Τα εμπειρικά δεδομένα που συνηγορούν στον παραπάνω συσχετισμό, προκύπτουν από διάφορες έρευνες, μερικές από τις οποίες είναι:

A. ΠΟΡΝΕΙΑ

1. Δύο έρευνες των J. James and J. Meyerding⁴. Η πρώτη διεξήχθη από το 1970-1972 και το δείγμα αποτελούσαν 72 ενήλικες και 20 ανήλικες ιερόδουλες. Η δεύτερη (1974-1975), περιελάμβανε 136 ιερόδουλες από τις οποίες οι 68 ήταν εξαρτημένες από τοξικές ουσίες. Τα στοιχεία περιορίζονται σε μαρτυρίες (self-report) των θυμάτων. Ο δείκτης συσχετισμού με τη σεξουαλική κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία, φαίνεται να είναι αρκετά υψηλός. Το 55% του δείγματος της δεύτερης έρευνας, είχε κακοποιηθεί σεξουαλικά κατά την παιδική ηλικία. Στην πρώτη έρευνα, 11 από τις 72 ανήλικες και 5 από τις 20 ανήλικες ιερόδουλες, είχαν πριν από τα 15 τους χρόνια σεξουαλικές εμπειρίες με τους πατέρες τους ή άλλους συγγενείς. Επίσης το 65% των εφήβων, είχε βιασθεί πριν από τα 16 τους χρόνια.

2. Οι Silbert and Pines⁵, σε δείγμα 200 ενηλίκων και εφήβων ιερόδουλων, βρήκαν ότι το 60% είχε σεξουαλικά κακοποιηθεί πριν από τα 16 τους χρόνια (από

2. Βλ. Β. Αρτινοπούλου «Σεξουαλική Κακοποίηση παιδιών: Προβληματική, μορφές και επιπτώσεις». Ο Αγώνας της Γυναίκας, τεύχος 36.

3. D. Finkelhor "A sourcebook on child sexual abuse" Sage Publications, 1987 (ch. 5).

4. J. James and J. Meyerding "Early sexual experience and Prostitution" Am. J. Psychiatry 134:12, December 1977.

5. Silbert, M., and Pines A.M. (1981) "Sexual child abuse as an antecedent to prostitution" Child Abuse and Neglect, 5, 407-411.

2 κατά μέσο όρο άνδρες). Ο μέσος όρος ηλικίας των θυμάτων κατά την πρώτη τους θυματοποίηση ήταν 10 ετών. Αυτοί υποστηρίζουν ότι η «σχέση ανάμεσα στην παιδική σεξουαλική κακοποίηση και την πορνεία είναι ολοφάνερη»⁶. Ομάδα ελέγχου δεν υπήρξε σ' αυτή την έρευνα.

3. Σε μια έρευνα στη Μινεάπολη, το 75% των πορνών ήταν θύματα αιμομιξίας⁷.

4. Lucianowicz (1972)*. Σε σύνολο 26 περιπτώσεων αιμομιξίας που μελέτησε, οι 4 είχαν οδηγήσει σε πορνεία.

5. Greenwald (1958)⁹. Ένα πολύ μεγάλο ποσοστό από τις 20 υψηλής στάθμης πόρνες που μελέτησε ήταν θύματα παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης.

Υπάρχουν και άλλες έρευνες με το ίδιο αντικείμενο (Sloane and Karpinsky, 1942, κ.ά.). Το μέσο ποσοστό των ερευνών που διεξήχθησαν παγκοσμίως τα τελευταία 15 χρόνια, φανερώνει ότι το 75% των πορνών είχε σεξουαλικά κακοποιηθεί κατά την παιδική ηλικία.¹⁰

B. ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ-ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

1. Σε έρευνα κοινότητας του Peters (1984), με δείγμα 119 γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής και εξωοικογενειακής σεξουαλικής κακοποίησης, διαπιστώθηκε ότι το 17% των θυμάτων ήταν εξαρτημένο από το αλκοόλ, έναντι του 4% της ομάδας ελέγχου και ότι το 27% είχε δοκιμάσει τουλάχιστο ένα τύπο ναρκωτικών, έναντι του 12% της ομάδας ελέγχου.

2. Herman (1981).¹¹ Σε κλινικό δείγμα 60 γυναικών θυμάτων αιμομιξίας, το 35% αποτελούσαν χρήστες τοξικών ουσιών και αλκοόλ.

3. Briere (1984).¹² Σε δείγμα 153 γυναικών θυμάτων παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης (προέλευση δείγματος: κέντρο κοινοτικής ψυχικής υγιεινής), το 27% είχε ιστορικό αλκοολισμού έναντι του 11% της ομάδας ελέγχου και το 21% ήταν χρήστες τοξικών ουσιών έναντι του 2% της ομάδας ελέγχου.

4. Σε κέντρο αποτοξίνωσης (N. York City) το 44% των γυναικών που συμμετείχαν ήταν θύματα ενδοοικογενειακής σεξουαλικής κακοποίησης.¹³

Ο μέσος δείκτης συσχέτισης από τις έρευνες που έχουν γίνει πάνω σ' αυτό το θέμα ανέρχεται στο 45%. Δηλαδή το 45% των εξαρτημένων από αλκοόλ και τοξικές ουσίες ατόμων υπήρξαν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης κατά την παιδική τους ηλικία.¹⁴

6. όπ. παρ. σελ. 410.

7. E. Weber: "Incest: Sexual Abuse begins at home" p. 65.

8. Βλ. Meiselman K. "Incest. A psychological study of causes and effects with treatment recommendations". Jossey-Bass Publishers, 1978.

9. όπ. παρ. σελ. 233.

10. Introduction to The Incest Crisis Line, Middlessex.

11. Herman J. (1981) "Father-daughter incest" Cambridge, MA: Harvard University Press.

12. Briere, J. (1984) "The long term effects on childhood sexual abuse: Defining a post-sexual-abuse syndrome" Paper presented at the Third National Conference on Sexual Victimization of Children, Wawhington, D.C.

13. S. Butler, "Conspiracy of silence: The trauma of incest" Volcano Press, Inc.

14. R. Johnson: "Incest-The truth". Ανακοίνωση στο 2ο Διεθνές Συνέδριο για την «Αιμομιξία και τα συναφή προβλήματα». Ζυρίχη, Αύγουστος 1988.

Γ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Από την αναφορά των παραπάνω στοιχείων, διακρίνεται εύκολα η αμεσότητα του συσχετισμού ανάμεσα σε παρελθοντική σεξουαλική κακοποίηση και εκδήλωση συγκεκριμένων μορφών παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς. Η αποφυγή του κινδύνου των λανθασμένων εντυπώσεων, μπορεί να επιτευχθεί με την ενδεικτική επισήμανση μερικών από τις αδυναμίες που παρουσιάζουν οι έρευνες αυτές στο θεωρητικό και μεθοδολογικό επίπεδο.

Τόσο η «σεξουαλική κακοποίηση» των παιδιών όσο και η «παρεκκλίνουσα συμπεριφορά», αποτελούν δύο έννοιες γύρω από τις οποίες έχει αναπτυχθεί ένας έντονος επιστημονικός διάλογος. Η προβληματική των δύο αυτών όρων καθιστά τον οποιονδήποτε συσχετισμό ανάμεσά τους δυσχερή. Ένας τέτοιος συσχετισμός ανάμεσα σε (προηγούμενη) εμπειρία σεξουαλικής κακοποίησης και (μελλοντική) εκδήλωση παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς, επικεντρώνεται στην εμπειρία με την έννοια του γεγονότος ή των γεγονότων της κακοποίησης και των συνεπειών που αυτό συνεπάγεται. Μιά τέτοια στατική προσέγγιση από τη μία πλευρά θεωρεί την πορνεία και τη χρήση τοξικών ουσιών ως *sui generis* τύπους παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς και από την άλλη α) αδυνατεί να εντάξει την εμπειρία στο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο ανήκει και το οποίο την καθορίζει, β) αδιαφορεί για το πλήθος των παραγόντων που συμμετέχουν και αλληλεπιδρούν στην εκδήλωση της παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς, γ) μειώνει το ρόλο της κοινωνικής σημασίας που αποδίδεται στην πράξη της κακοποίησης και που κλιμακώνει τη βαρύτητά της και δ) αγνοεί τη συμβολή της κοινωνικής αντίδρασης –τυπικής και άτυπης– στην επίδραση της σεξουαλικής κακοποίησης στο θύμα.

Με τη φανέρωση της πράξης της κακοποίησης αρχίζει να λειτουργεί μια μεθοδευμένη στιγματιστική διαδικασία από τους φορείς του τυπικού και άτυπου κοινωνικού ελέγχου. Αυτή αντανakλάται στην αντιμετώπιση του θύματος σαν τον ένοχο της πράξης (κυρίως μέσα από το μύθο της προκλητικής συμπεριφοράς του θύματος). Η ενοχοποίηση του θύματος είναι μια μορφή δευτερογενούς θυματοποίησης, η οποία διαπιστώνεται:

1. Στη δυσπιστία που δείχνουν τόσο τα άτομα του οικογενειακού περιβάλλοντος όσο και οι φορείς της τυπικής κοινωνικής αντίδρασης απέναντι στο παιδί-θύμα της σεξουαλικής κακοποίησης. Η δυσπιστία αυτή –προϊόν της έλλειψης ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης πάνω στο θέμα της κακοποίησης– εξαρτάται από τη βαρύτητα της πράξης (π.χ. πió εύκολα πιστεύει κάποιος ένα τυχαίο γεγονός επιδειξιμανίας παρά μία αποπλάνηση από έμπιστο συγγενικό πρόσωπο) και από το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η πράξη. (π.χ. σε μια καταγγελία μιας αιμομικτικής σχέσης πατέρα-κόρης, το status του πατέρα επηρεάζει την αξιοπιστία του θύματος).¹⁵

2. Στην εξαντλητική πορεία εξεύρεσης της αλήθειας και απόσπασης της μαρτυ-

15. Sussane Ratzer: "Early sexual Abuse in the family and later Sexual Victimization and Violence. A critical biographical Relationship" Ανακοίνωση στο 2ο Διεθνές Συνέδριο για την αιμομιξία, Ζυρίχη, Αύγουστος 1988.

ρίας του θύματος κατά τις φάσεις της ανάκρισης (δεδομένων των δυσχερειών που αντιμετωπίζει το παιδί-θύμα να περιγράψει την πράξη της κακοποίησης, λόγω του περιορισμένου λεξιλογίου που διαθέτει), της ιατροδικαστικής εξέτασης (όταν οι αρμόδιοι δεν είναι ενημερωμένοι στην ιδιαιτερότητα της μεταχείρισης του παιδιού-θύματος)¹⁶ και της δίκης όταν αναβιώνεται τραγικά το γεγονός, όπως άλλωστε συμβαίνει γενικότερα με τα θύματα βιασμού. Σε μια έρευνα (American Humane Association) με δείγμα 250 οικογένειες στις οποίες υπήρχαν σεξουαλικά κακοποιημένα παιδιά, σχεδόν οι μισές ανέφεραν ότι είχαν αρνητικές εμπειρίες από τη διαδικασία του δικαστηρίου οι οποίες είχαν ιδιαίτερα αρνητικό αντίκτυπο στο παιδί.¹⁷

3. Στην απομάκρυνση του θύματος από το οικογενειακό του περιβάλλον που – παρά το γεγονός ότι ενίοτε επιβάλλεται, όταν το οικογενειακό περιβάλλον κρίνεται ως ακατάλληλο κυρίως σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής σεξουαλικής κακοποίησης– εκλαμβάνεται από το παιδί ως τιμωρία για τη συμμετοχή του στη σεξουαλική πράξη, και

4. Στην προβολή του θέματος από τον τύπο, κυρίως όταν ο τελευταίος στερείται κάθε δημοσιογραφικής δεοντολογίας.

Είναι φανερό πως αυτή η στιγματιστική διαδικασία σ' όλα τα επίπεδα και η αρνητική αξιολόγηση της συμπεριφοράς του θύματος, έχουν ως αποτέλεσμα την επισήμανση της «διαφοράς» του θύματος από τα άλλα άτομα της ηλικίας του και την «εσωτερίκευση της εικόνας που έχουν οι άλλοι για τον εαυτό του». Αυτό φαίνεται και στα ποσοστά της χαμηλής αυτο-εκτίμησης που τρέφουν τα θύματα της σεξουαλικής κακοποίησης, έτσι όπως προκύπτουν από σημαντικές θυματολογικές και κλινικές έρευνες (Bagley and Ramsay 1985, Courtois 1979, Herman 1981).

Εδώ, θα πρέπει να επισημανθεί ιδιαίτερα το «αιτιολογικό μοντέλο του κοινωνικού στιγματισμού», τόσο στην πρωτογενή όσο και στη δευτερογενή παρέκκλιση. Ιδιαίτερα σε σχέση με την πορνεία, η δυναμική διαδικασία του στιγματισμού συνδέεται σύμφωνα με τους Shlomo Shoham, και Giora Rahar¹⁹ α) με τη διαφορική ταύτιση (differential identification). Σ' αυτό το στάδιο – πιθανόν μιά άμορφη ακόμη κατάσταση– το υλοκείμενο βλέπει τον εαυτό του ως παρεκκλίνον, από την εικόνα που έχει γι' αυτό η οικογένεια και το άμεσο κοινωνικό του περιβάλλον. Ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις αιμομικτικές σχέσεις ανάμεσα σε πατέρα και κόρη, τονίζεται ότι η εσωτερίκευση της εικόνας της σεξουαλικής χαλαρότητας από την κόρη, αποτελεί την επιτομή της παρέκκλισης μέσα σε μιά γνήσια αυταρχική οικογένεια. β) με το «διαφορικό συγχρωτισμό» (E. Sutherland). Το στάδιο αυτό αρχίζει (στην περίπτωση πάντα της πορνείας και σύμφωνα με τον S. Shoham) είτε λίγο πριν το κορίτσι

16. R. Attias: "Knowledge and Management Strategies in incest cases: a survey of physicians, psychologists and family counselors". *Child Abuse and Neglect*, 9: 527-533, 1985.

17. Blair and Rita Justice: *The broken taboo: Sex in the family*. Humane Sciences Press, Inc., N. York, 1979.

18. D. Finkelhor: "Removing the child - Prosecuting the offender in cases of Sexual Abuse: Evidence from the National Reporting system for child abuse and Neglect". *Child Abuse and Neglect* 7: 195-205, 1983.

19. S. Shoham and Giora Rahar: "Social Stigma and Prostitution". *The British Journal of Criminology*, Vol 8, No 4, 1968.

εγκαταλείπει το σπίτι είτε αμέσως μετά, με την έκθεση σε εγκληματικές νόρμες και εγκληματικές τεχνικές. Αυτό είναι το στάδιο της αρχικής εκμετάλλευσης των κοριτσιών από τους προαγωγούς και της έναρξης της ενασχόλησής τους με την πορνεία, και γ) με τη «διαφορική δομή των ευκαιριών» (differential opportunity structure) με την έννοια των Cloward and Ohlin.

Επομένως, είναι φανερό πως το θέμα του συσχετισμού που εξετάζουμε, είναι πολυσύνθετο και απαιτεί πολυπαραγοντική και δυναμική προσέγγιση.

Σε ό,τι αφορά το μεθοδολογικό επίπεδο των ερευνών που προαναφέρθηκαν, το κοινό χαρακτηριστικό τους γνώρισμα είναι η επίτευξη μιας «αναδρομικής» ερμηνείας της παρέκκλισης. Δηλαδή προσπαθούν να ερμηνεύσουν μια τωρινή συγκεκριμένη συμπεριφορά (η οποία χαρακτηρίζεται ως παρεκκλίνουσα) με βάση παρελθοντικά δεδομένα και να την ανάγουν σε προηγούμενη εμπειρία σεξουαλικής κακοποίησης. Οι αναδρομικές αυτές έρευνες, αποτελούν τον αντίποδα των follow-up studies.

Εξάλλου στις περισσότερες «αναδρομικές» έρευνες, οι ερευνητές τείνουν ν' ανακατασκευάζουν το εμπειρικό υλικό τους (Selosse, Fourth Criminological Colloquium, 1979).

Σχετικά με τον συσχετισμό κακοποίησης-παρέκκλισης, παρατηρείται η αποδοχή της μεγάλης έντασης του ψυχολογικού τραυματισμού του θύματος ενώ ταυτόχρονα μειώνεται η σημασία των κοινωνικών παραμέτρων που ορίζουν την εξελικτική πορεία του θύματος.

Επίσης παρατηρείται μια ποικιλομορφία των ορισμών της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, τόσο στις πράξεις που περιλαμβάνονται στην έννοια της κακοποίησης, όσο και στο όριο ηλικίας του θύματος (παιδί ή/και έφηβος). Η διαφοροποίηση των ορισμών και κατ'επέκταση η σημαντική διακύμανση στο εύρος των σεξουαλικών πράξεων (άλλες έρευνες αναφέρονται στην ενδοοικογενειακή, άλλες στην εξωοικογενειακή κακοποίηση, άλλες και στις δύο μορφές), επηρεάζουν αποφασιστικά τα αποτελέσματα των ερευνών και πλήττουν τη συγκριτική δυνατότητά τους.

Ως προς το δείγμα των παραπάνω ερευνών, μπορεί εύκολα να παρατηρήσει κανείς το μικρό μέγεθος και τη μη αντιπροσωπευτικότητά του. Η προέλευση του δείγματος (ομάδες θεραπείας, ομάδες αποτοξίνωσης, φάκελλοι της Αστυνομίας, κ.ά.) και η ομοιογένεια των ομάδων (ιερόδουλες, άτομα εξηρημένα από αλκοόλ και ναρκωτικά), υποδηλώνουν άτομα πολλαπλά στιγματισμένα από τους φορείς του τυπικού και άτυπου κοινωνικού ελέγχου. Για παράδειγμα, οι ιερόδουλες που περιλαμβάνονται στο δείγμα των J. James and Meyerding, δεν αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα όλων των πορνών (αφού προέρχονται κατά ένα μεγάλο μέρος τους από τη φυλακή), ούτε ακόμα των θυμάτων της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης. Ακόμα, τα εξαρτημένα από το αλκοόλ και τοξικές ουσίες άτομα που συμμετείχαν στις ομάδες αποτοξίνωσης, δεν αντιπροσωπεύουν ούτε το σύνολο των τοξικομανών και αλκοολικών γενικά, αλλά ούτε και αυτούς που ακολουθούν θεραπευτικά προγράμματα αποτοξίνωσης. Έτσι, τα θύματα που δεν επιζητούν βοήθεια ή δεν έχουν φανερώσει το γεγονός της κακοποίησής τους, δεν περιλαμβάνονται στα παραπάνω δείγματα.

Η έλλειψη ομάδων ελέγχου, πλήττει σε μεγάλο βαθμό την εγκυρότητα των

ερευνών που προαναφέρθηκαν. Και επειδή ακριβώς διεξάγονται σε υπο-πληθυσμιακές ομάδες, θεωρείται απαραίτητη η ύπαρξη ομάδων ελέγχου, λόγω των συγκεκριμένων κοινωνικών, οικονομικών και δημογραφικών χαρακτηριστικών των ομάδων που περιλαμβάνονται στο δείγμα.

Είναι πρόδηλες πλέον οι δυσχέρειες που χαρακτηρίζουν την προσπάθεια κάθε a posteriori ερμηνείας μιας συγκεκριμένης συμπεριφοράς (εδώ παρεκκλίνουσας) με βάση μια προηγούμενη εμπειρία σεξουαλικής κακοποίησης κατά την παιδική ηλικία. Χωρίς να μειώνεται η σημασία αυτή των ερευνών όταν μάλιστα δεν υπάρχουν follow-up studies γι' αυτό το θέμα και χωρίς να υποβαθμίζεται η επίδραση μιας τέτοιας εμπειρίας (όταν μάλιστα παραβιάζονται ισχυρά κοινωνικά taboos, όπως είναι η αιμομιξία), ωστόσο η εσωτερίκευση και η συναισθηματική επεξεργασία τους ποικίλλει από άτομο σε άτομο με τη συμβολή διάφορων κοινωνικών παραμέτρων. Αυτό καθιστά την αξιολόγηση των τραυματικών εμπειριών προβληματική, Αλλά, στο ιστορικό μερικών ατόμων που χαρακτηρίζονται ως παρεκκλίνοντα, εμφανίζονται περιπτώσεις σεξουαλικής κακοποίησης. Ωστόσο, παραμένει άγνωστος ο αριθμός των θυμάτων που δεν εκδηλώνουν παρόμοιες μορφές συμπεριφοράς.

Αποτελεί διαπιστωμένη πλέον ανάγκη, η διεξαγωγή κλινικών και θυματολογικών ερευνών, μεθοδευμένων και ορθά σχεδιασμένων, το δείγμα των οποίων δεν θα περιορίζεται σε ήδη στιγματισμένες ομάδες, (κυρίως όταν αυτές ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένα κοινωνικά στερεότυπα), με στόχο τον εντοπισμό και την αξιολόγηση των επιπτώσεων στην κοινωνική λειτουργικότητα των θυμάτων παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης.